שאלות ותשובות בהלכה

פתחתי ברז מים או גרמתי לנזילה, והמים זרמו והרסו את הארונות של השכן מלמטה – האם זה נחשב לאש?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

פתיחת מים או יצירת נזילה ודאית נחשבת לדין אש ממש, והמזיק חייב לשלם על התיקון; אולם אם הנזק קרה בשלב מאוחר יותר בעקיפין ("כוח שני"), קיימת הבחנה דקה בדברי החזון איש.

בסוגיית פתיחת מים והזרמתם (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן תיח) דנו רבני בית המדרש בהגדרת מעשה המזיק במים:

- **קושיא מהחזון איש:** מרן החזון איש שאל – הרי מים זורמים בטבעם מכוח כוח המשיכה, ומדוע פותח מים שמציפים את חברו לא ייחשב תמיד כמדליק אש, שהרי האש נוסעת בטבעה מכוח הרוח?
- **החילוק של החזון איש:** החזון איש מבאר הבדל עמוק במעשה האדם: באש – האדם נוגע ומדליק ישירות את הדבר המזיק (העצים או הגפרור). במים – האדם רק פתח ברז חיצוני, והוא לא פעל ישירות בגוף המים המזיקים שהצטברו לאחר מכן.
- **הלכה למעשה בבתי הדין:** בדיון הובא פסק דין מבית הדין בבית שמש: אדם שהזיל מים וגרם לנזילה שהצריכה הזמנת אינסטלטור – בית הדין חייב אותו לשלם את עלות תיקון האינסטלטור והנזק הישיר המיידי. אך על נזקים עקיפים שהתפתחו לאורך חודשים ארוכים מחמת הלחות והעובש בארונות, פטרו אותו מלשלם מדיני אדם (וחייבו לצאת ידי שמיים), מכיוון שהשתלשלות זו מוגדרת כ"כוח שני" לאחר זמן ולא כנזק ישיר של אש.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

הוראת המשפט

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

סרקו את הקוד
לאתר הוראת המשפט

להרשמה ולפרטים: 02-62-60-680 · horat-hamishpat.co.il

© 2026 הוראת המשפט · כל הזכויות שמורות